

Nr 42.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 24 och 31 §§ förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maldrycker; given Stockholms slott den 3 januari 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 24 och 31 §§ förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maldrycker.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 24 och 31 §§ förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

Häriigenom förordnas, att 24 och 31 §§ förordningen den 1 juni 1923 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

24 §.

Skatteplikt och skattesatser.

För malt, som i skattepliktigt bryggeri användes vid tillverkning av maltdryck, skall erläggas skatt med 1 krona 45 öre för varje kilogram, dock att för varje bryggeri skatten för de första under tillverkningsåret avverkade etthundratusen kilogrammen malt utgår med 1 krona 25 öre för kilogram och för de nästa etthundratusen kilogrammen med 1 krona 35 öre för kilogram.

I intet — — — helgfritt dygn.

31 §.

Restitution av skatt för malt, använt till svagdricka eller malt-dricka.

Vid skattepliktigt bryggeri må efter varje kvartals utgång restitution av skatt åtnjutas för det malt, som under nästföregående kvartal omedelbart använts till svagdricka eller maltdricka.

Restitution åtnjutes med, för kilogram malt räknat,

1 krona 22 öre, då skatt erlagts med 1 krona 25 öre,
1 » 27 » , » » » » » 1 » 35 » ,
1 » 32 » , » » » » » » 1 » 45 » .

Restitution må dock icke åtnjutas med högre belopp än att den återstående skatten uppgår till minst det i 24 § andra stycket stadgade medeltalet.

Där med — — — klassen tagits.

Till kontrollstyrelsen — — — återbetalnings verkställande.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes; dock att, därest skatt utgått efter tidigare stadgade grunder, de vid samma tid för restitution gällande bestämmelserna fortfarande skola äga tillämpning.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1933.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler fråga om
höjning av maltskatten samt anför:

Enligt 24 § förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning
och beskattning av maltdrycker utgår maltskatten för närvarande med
85 öre för kilogram av de första i skattepliktigt bryggeri under tillverk-
ningsåret avverkade 100,000 kilogrammen malt, 90 öre för kilogram av de
nästa 100,000 kilogrammen och 95 öre för kilogram för överskjutande kvan-
titet. Jämlikt 31 § åtnjutes restitution av skatt för malt, som i skatte-
pliktigt bryggeri använts för tillverkning av svagdricka eller maltdricka,
efter 82 öre för kilogram. Dessa båda författningsrum hava erhållit sin
nu gällande lydelse genom förordning den 22 februari 1932 (nr 34), vilken
trädde i kraft den 1 påföljande mars. Dessförinnan utgick skatten med
respektive 65, 70 och 75 öre för kilogram avverkat malt.

Maltskatten har under de senaste budgetåren tillfört statsverket föl-
jande belopp i behållen inkomst, nämligen 16.²⁸ miljoner kronor under
budgetåret 1928/1929, 17.³⁹ miljoner kronor under budgetåret 1929/1930, 18.¹⁰
miljoner kronor under budgetåret 1930/1931 samt 18.¹⁹ miljoner kronor
under budgetåret 1931/1932. För innevarande budgetår är ifrågavarande
skatteinkomst i riksstaten upptagen till 22 miljoner kronor. Riksräken-
skapsverket har i sitt förslag till inkomstberäkning för nästkommande
budgetår upptagit inkomsten av maltskatt till 20.5 miljoner kronor.

Vid anmälan förut denna dag av finansplanen i årets statsverkspro-
position har jag tillkännagivit min avsikt att föreslå en sådan höjning av
maltskatten, att den kunde beräknas under budgetåret 1933/1934 lämna en
avkastning av 9.5 miljoner kronor utöver det av riksräkenskapsverket an-
givna beloppet. I överensstämmelse härmed har ifrågavarande skatttitel
i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagits till 30 miljoner kronor.

Genom skrivelse den 27 december 1932 anmodade jag kontrollstyrelsen
att inkomma med utredning och förslag, huru nämnda merinkomst av
maltskatten lämpligen skulle kunna uttagas.

I anledning härav har *kontrollstyrelsen* den 3 januari 1933 inkommit med utredning och förslag i ämnet.

Efter att hava återgivit de nu gällande skattesatserna för maltskatten övergår styrelsen till en undersökning av det beskattningsunderlag, som bör ligga till grund vid avvägandet av skattehöjningen. Styrelsen erinrar därvid om att den i riksräkenskapsverkets inkomstberäkning upptagna intäkten av maltskatten, 20.5 miljoner kronor, är beräknad å en maltförbrukning i de skattepliktiga bryggerierna av 24 miljoner kilogram, motsvarande en årlig konsumtion av skattepliktiga maltdrycker av cirka 146 miljoner liter. Till belysning av storleken av maltavverkning, debiterad maltskatt samt konsumtion av skattepliktiga maltdrycker under de senare tillverkningsåren hänvisar styrelsen till följande sammanställning, i vilken för tillverkningsåret 1 oktober 1931—30 september 1932 även meddelas uppgift om bryggeriernas fördelning å olika skattegrupper:

Skattegrupp	Antal bryggerier	Maltavverkning kg.	S k a t t		Försålda skattepliktiga maltdrycker miljoner liter
			på det hela kr.	per kg. malt öre	
1	100	4,502,709	3,459,537	76.8	
2	41	5,404,290	4,198,702	77.7	
3	17	15,552,680	13,224,372	85.0	
Summa 1931/1932	158	25,459,679	20,882,611	82.0	157.5
1930/1931	158	26,378,250	18,549,320	70.3	164.2
1929/1930	159	27,115,519	19,069,215	70.3	167.6
1928/1929	160	25,179,662	17,686,322	70.2	152.8
1927/1928	162	24,896,995	17,462,604	70.1	149.5
1926/1927	162	25,478,165	17,901,219	70.3	151.2

I anslutning härtill anför styrelsen, att i jämförelse med tillverkningsåret 1930/1931 maltdryckskonsumtionen under senaste tillverkningsåret utvisar en minskning med cirka 4 procent. För den mot budgetåret 1933/1934 svarande tiden, för vilken maltdryckskonsumtionen som förut nämnts uppskattats till 146 miljoner liter, hade räknats med en ytterligare nedgång av cirka 7 procent. En skärpning i skattebelastningen å maltdryckerna av den omfattning, som ifrågavarande merinkomst av maltskatten måste påfordra, komme otvivelaktigt att medföra viss prissförhöjning av maltdryckerna, varigenom ytterligare minskning i konsumtionen av skattepliktiga maltdrycker kunde väntas inträda. Vid avvägandet av den erforderliga höjningen av maltdrycksbeskattningen hade styrelsen därför ansett sig böra utgå från en maltförbrukning av allenast 23 miljoner kilogram, motsvarande en konsumtion av skattepliktiga maltdrycker av cirka 140 miljoner liter. I jämförelse med tillverkningsåret 1930/1931 hade räk-

nats med en sammanlagd konsumtionsminskning av cirka 24 miljoner liter, motsvarande cirka 15 procent.

Kontrollstyrelsen ingår därefter på frågan om sättet att åvägabringa den erforderliga höjningen av maltdrycksbeskattningen och yttrar därvid, att styrelsen funnit sig böra utgå från att den avsedda inkomstökningen nu borde åstadkommas genom en lämpligt avvägd höjning av gällande skattesatser. Styrelsen anför vidare:

»Verkställd undersökning har givit vid handen, att med ovan angivna beskattningsunderlag en höjning av den nuvarande maltskatten med något över 40 öre för kilogram är erforderlig för ernående av en merinkomst av 9.5 miljoner kronor eller en sammanlagd inkomst av 30 miljoner kronor å ifrågavarande skattetitel. Med bibehållande av den nu gällande principen för skatteskalans anordning skulle med 40 öres förhöjning av varje skattesats erhållas följande skatteskala, nämligen 1 krona 25 öre per kilogram för de första 100 000 kilogrammen, 1 krona 30 öre per kilogram för nästa 100,000 kilogram samt 1 krona 35 öre för överskjutande kvantiteter. Med användande av denna skatteskala skulle emellertid icke erhållas större behållen inkomst av maltskatten än cirka 28.5 miljoner kronor för budgetåret 1933/1934. Den åstundade merinkomsten torde emellertid kunna vinnas genom viss jämkning i skatteskalen. En sådan jämkning torde emellertid vara betingad även av andra skäl. Den nuvarande skillnaden av 5 öre mellan de olika skattesatserna har ägt bestånd sedan år 1923, då skatteskalen 65 öre — 70 öre — 75 öre fastställdes. I jämförelse härmed skulle maltskatten nu komma att ungefärligen fördubblas. För att upprätthålla en relativt lika stor progression i maltskatteskalen som den nyssnämnda skulle alltså erfordras, att nämnda skillnad mellan skattesatserna nu ökades i motsvarande grad eller till i runt tal 10 öre. Denna skillnad anser styrelsen nu böra genomföras.»

På grund av vad sålunda anförts förordar styrelsen, att maltskatten höjes för de första under tillverkningsåret avverkade 100,000 kilogrammen malt från 85 öre till 1 krona 25 öre för kilogram, för de nästa 100,000 kilogrammen från 90 öre till 1 krona 35 öre för kilogram samt för överstigande kvantiteter från 95 öre till 1 krona 45 öre för kilogram.

I fråga om den genomsnittliga skattebelastningen å färdig skattepliktig maltdryck, som skulle följa av den av styrelsen förordade skattehöjningen, anför styrelsen vidare:

»Den maltskatt, som för närvarande beräknas belöpa å en halvbutelj pilsnerdricka, utgör i genomsnitt cirka 4.6 öre. Före 1932 års skattehöjning angavs motsvarande skattebelastning till 3.6 öre. Genom den nu föreslagna höjningen av maltskatten skulle å en halvbutelj pilsnerdricka komma att vila maltskatt med ett genomsnittligt belopp av cirka 7 öre. Till jämförelse må nämnas, att å $\frac{1}{3}$ liter av närmast motsvarande slag av maltdrycker vilar i Danmark — för öl av skatteklassen I med stamvörtstyrka av högst 10.75 procent — en skatt av 9 öre och i Norge — för 'almindeligt öl' med en övre alkoholgräns av 4.75 volymprocent — en skatt av $8\frac{1}{3}$ öre.»

Beträffande de skattepliktiga bryggeriernas rätt till restitution av skatt för malt, vilken använts för tillverkning av svagdricka eller maltdricka, anför styrelsen:

»Enligt 31 § i maldryckstillverkningsförordningen må vid skattepliktigt bryggeri efter varje kvartals utgång restitution av skatt, efter 82 öre för kilogram räknat, åtnjutas för det under nästföregående kvartal omedelbart till svagdricka eller maltdricka använda maltet. Denna bestämmelse överensstämmer med det av 1917 års riksdag beslutade systemet för restitution av skatt för svagdricksmalt vid de skattepliktiga bryggerierna, enligt vilket restitution åtnjutes för allt dylikt malt med ett belopp per kilogram, som med 3 öre understiger den lägsta skattesatsen. Avdraget av 3 öre anses svara mot den å svagdrickstillverkningen belöpande andelen av kontrollkostnaderna vid bryggeriet. Har vid ett skattepliktigt bryggeri för svagdrickstillverkning använts malt, för vilket erlagts skatt enligt den näst högsta eller den högsta skattesatsen, verkar emellertid denna regel så, att tillverkaren i verkligheten vid skatterestitution vidkännes avdrag av respektive 8 öre eller 13 öre per kilogram. Skulle detta system bibehållas oförändrat, komme efter en höjning av maltskatten i enlighet med vad ovan förordats restitution av skatt å svagdricksmalt att utgå efter 1 krona 22 öre per kilogram. Till följd av ökningen i skillnaden mellan skattesatserna skulle tillverkaren i överensstämmelse med vad nyss anförts vid restitutionen hava att vidkännas ett avdrag för malt i de båda högre skatteklasserna av icke mindre än 13 öre respektive 23 öre per kilogram. En sådan försämring i de skattepliktiga bryggeriernas rätt att erhålla restitution för skatt för malt, använt till svagdricka eller maltdricka, är emellertid omotiverad och bör förebyggas.»

I detta syfte föreslår styrelsen en lydelse av 31 §, enligt vilken sådan ändring i rätten till restitution i anledning av skattehöjningen icke skulle komma att inträda, att det nuvarande förhållandet mellan storleken av den erlagda skatten och restitutionsbeloppet rubbades.

Vidkommande tidpunkten för författningsändringarnas ikraftträdande framhåller styrelsen, att skattehöjningen, därest den skall inverka på hela den under budgetåret 1933/1934 inflytande maltskatten, bör träda i tillämpning senast från och med den 1 april 1933. Enär de flesta tillverkarna i de skattepliktiga bryggerierna begagna sig av den enligt 28 § i förordningen medgivna rätten till anstånd med skattens erläggande, varigenom under ett kvartal debiterad maltskatt icke behöver erläggas förrän inom andra månaden i nästpåföljande kvartal, skulle nämligen eljest huvudparten av den under budgetårets första kvartal inflytande maltskatten utgöras av skattebelopp, som debiterats enligt nu gällande skattesatser.

I detta sammanhang påpekar styrelsen, att — då de i 31 § med dess nuvarande lydelse givna bestämmelserna böra äga giltighet även efter ändringens ikraftträdande beträffande förhållanden, som hänföra sig till tiden dessförinnan — en övergångsbestämmelse härom är erforderlig.

Departements-
chefen.

För ernående av det i förslaget till riksstat för budgetåret 1933/1934 angivna inkomstbeloppet av 30 miljoner kronor för maltskatten har kontrollstyrelsen föreslagit en ökning i de nuvarande skattesatserna, så att skatten höjes för de första under tillverkningsåret avverkade 100,000 kilogrammen malt från 85 öre till 1 krona 25 öre för kilogram, för de nästa 100,000 kilogrammen från 90 öre till 1 krona 35 öre för kilogram samt för överskjutande kvantiteter från 95 öre till 1 krona 45 öre för kilo-

gram. De tre skattesatserna skulle sålunda komma att undergå ökning med respektive 40 öre, 45 öre och 50 öre. Skillnaden mellan skattesatserna har sålunda, för bibehållande av ungefärligen samma proportion dem emellan, ökats från 5 till 10 öre.

Visserligen anser jag, i likhet med vad min företrädare i ämbetet uttalat vid anmälan inför Kungl. Maj:t av förslag till proposition i samma ämne till nästföregående års riksdag, att en omläggning av beskattningssystemet i syfte att övergå till en beskattning av den färdiga produkten bör övervägas och att denna fråga vid lämplig tidpunkt bör upptagas till utredning. Jag finner emellertid den nu erforderliga ökningen i beskattningen böra åstadkommas inom ramen för gällande skattesystem. Den av kontrollstyrelsen för ändamålets vinnande förordade anordningen av beskattningen kan jag jämväl i övrigt giva min anslutning.

Den föreslagna höjningen av maltskatten beräknas medföra en ökning i den genomsnittliga skattebelastningen per halvbutelj ($\frac{1}{3}$ liter) pilsnerdricka från nuvarande 4,6 öre till cirka 7 öre.

Därest skatteökningen skall erhålla inverkan på hela den under budgetåret 1933/1934 inflytande maltskatten, böra, med hänsyn till den ordning, i vilken skatten erlägges, de höjda skattesatserna träda i tillämpning senast den 1 april 1933. Enligt vad jag i finansplanen uttalat, bör emellertid skatteökningen, i syfte att förstärka löpande statsreglering, träda i kraft snarast möjligt under innevarande budgetår. Jag finner mig därför böra föreslå, att frågan om tidpunkten för de nya bestämmelsernas ikraftträdande överlämnas till Kungl. Maj:ts avgörande.

Ökningen av maltskatten föranleder ändring av 24 § i maldryckstillverkningsförordningen. I samband härmed böra de i 31 § meddelade föreskrifterna om restitution av skatt för malt, som av skattepliktigt bryggeri använts för tillverkning av svagdricka eller maldricka, ändras därhän, att restitution skall åtnjutas med olika belopp alltefter den skattesats, som tillämpats vid skattens utgörande.

I förslag till övergångsbestämmelse har intagits föreskrift att, därest skatt utgått efter tidigare stadgade grunder, de vid samma tid för restitution gällande bestämmelserna fortfarande skola äga tillämpning.

Föredraganden uppläser härefter förslag till förordning om ändrad lydelse av 24 och 31 §§ förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maldrycker samt hemställen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga samma förslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
R. Borgström.